

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LIZINGU**

Sarajevo, juli 2018. godine

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LIZINGU**

Član 1.

U Zakonu o lizingu ("Službene novine Federacije BiH", br. 85/08, 39/09, 65/13 i 104/16), u članu 6. stav (3) iza tačke c) dodaje se nova tačka d) koja glasi:

"d) nadzor i".

Dosadašnja tačka d) postaje tačka e).

Član 2.

Iza člana 6. dodaju se novi čl. 6a. i 6b. koji glase:

**„Član 6a.
Žalbeni postupak**

- (1) Protiv prvostepenih akata Agencije može se izjaviti žalba Drugostepenoj komisiji Agencije.
- (2) Postupak po žalbi provodi se u skladu sa propisom kojim se regulira rad Agencije i provedbenim aktima Agencije.

**Član 6b.
Udruženje lizing društva**

- (1) Lizing društva mogu osnovati neovisno profesionalno udruženje lizing društava radi unapređivanja vlastitog poslovanja i usklađivanja svoje djelatnosti sa zahtjevima tržišta, propisima, pravilima struke i međunarodnim standardima.
- (2) Ugovorom o osnivanju udruženja lizing društava utvrđuje se naziv, djelatnost i sjedište udruženja, zastupanje udruženja i odgovornost u pravnom prometu, prestanak rada udruženja i način upravljanja udruženjem, kao i druga pitanja značajna za osnivanje udruženja lizing društava.
- (3) Udruženje lizing društava dužno je dostaviti Agenciji svoj statut, a na zahtjev i sve druge akte.“

Član 3.

Član 16. briše se.

Član 4.

U članu 55. stav (3), iza riječi „naknade“, dodaju se riječi „i druga davanja po ugovoru“.

Član 5.

Iza člana 60b. dodaje se novi član 60c. koji glasi:

„Član 60c.

Kupoprodaja potraživanja po ugovorima finansijskog i operativnog lizinga

(1) Kupoprodaja potraživanja se regulira ugovorom kojim se prenosi dospjelo potraživanje (potraživanje koje je u cijelosti proglašeno dospjelim i kod kojeg je raskinut ugovor) po osnovu finansijskog ili operativnog lizinga (kao i ugovora o zajmu sklopljenih prije stupanja na snagu odredbi ovog zakona) ili se prenose rizici i koristi iz osnove dospjelog potraživanja sa lizing društva prodavca na društvo koje se bavi kupoprodajom potraživanja (u daljem tekstu: kupac), te čija će posljedica biti prestanak priznavanja potraživanja u bilansu lizing društva u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

(2) Kupoprodaja nedospjelih potraživanja po Ugovorima može se vršiti isključivo sa drugim lizing društvima ili bankama koje imaju dozvolu za rad i pod nadzorom su Agencije.

(3) Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga odobrena korisniku finansijskih usluga u skladu sa propisom kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga, lizing društvo može prenijeti isključivo drugim lizing društvima ili bankama koje imaju dozvolu za rad i pod nadzorom su Agencije.

(4) Lizing društvo prodavac može zaključiti ugovor o kupoprodaji potraživanja iz st. (1) i (2) ovog člana nakon što je dobilo saglasnost Agencije da su ispunjeni uslovi kupoprodaje.

(5) Lizing društvo prodavac je dužno, prije donošenja odluke o zaključivanju ugovora, izvršiti procjenu kupca s aspekta pravnog statusa, njegove poslovne i finansijske, kadrovske i tehničke sposobnosti za preuzimanje predmeta kupoprodaje, kao i procjenu utjecaja prodaje potraživanja na vlastito poslovanje.

(6) Lizing društvo ne može ugovoriti kupoprodaju dijelova potraživanja, niti dijelova prava i obaveza iz plasmana (djelimični novčani tokovi iz plasmana).

(7) Ugovorom o kupoprodaji potraživanja se posebno ugovara da se predmet kupoprodaje ne može dalje prenositi sa kupca potraživanja na treće lice.

(8) Naplata potraživanja uključuje i aktivnosti potrebne za naplatu iz instrumenata osiguranja, kao i u slučaju likvidacionog ili stečajnog postupka nad korisnikom lizinga.

(9) U slučaju da se po osnovu potraživanja koje je predmet prodaje predmet lizinga nalazi u posjedu korisnika lizinga, lizing društvo prodavac je u obavezi da ugovorom o kupoprodaji potraživanja definira vlasništvo nad predmetom lizinga, te u slučaju izmjena o istom odmah izvijesti korisnika lizinga.

(10) Lizing društvo prodavac je dužno ugovorno obavezati kupca da postupke naplate potraživanja provodi na način da se poštuje i štiti integritet i ugled svih dužnika čije su obaveze bile predmet kupoprodaje potraživanja, te da se oni ne dovedu u nepovoljniji položaj u odnosu na onaj koji su kao dužnici imali prema lizing društvu prodavcu, kao i da dužnik ne može biti izložen dodatnim troškovima. Lizing društvo prodavac je dužno ugovorno obavezati kupca po osnovu dostavljanja te ažuriranja podataka za potraživanja koja su predmet prodaje u Centralni registar kredita u skladu sa propisima CBBiH.

(11) Agencija će detaljnije propisati uslove iz stava (4) ovog člana koji moraju biti ispunjeni prije zaključenja ugovora o kupoprodaji plasmana.

(12) Bliže kriterije za procjenu kupca iz stava (5) ovog člana propisat će Agencija.“

Član 6.

U članu 80. stav (3) briše se.

Član 7.

U članu 91. iza tačke m) dodaje se nova tačka n) koja glasi:

"n) ne postupa u skladu sa odredbama čl. 83c. i 83e. ovog zakona."

Član 8.

U članu 93. stav (1) iza tačke a) dodaje se nova tačka b) koja glasi:

„b) ne postupa u skladu sa odredbom člana 83 d. st. (1) i (3).“

Dosadašnje tač. b) i c) postaju tač. c) i d).

Član 9.

U članu 95. iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

„(3) Agencija će posebne propise iz člana 60c. st. (11) i (12) donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.“

Član 10.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lizingu sadržan je u članu III. 1. tačka c. koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članu IV.A 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine donošenje propisa o finansijama, a Parlament Federacije BiH uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o vršenju dužnosti u federalnoj vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje izmjena i dopuna Zakona o lizingu su iskazani u potrebi usklađivanja ovog zakona sa novim Zakonom o bankama, Zakonom o Agenciji za bankarstvo i Zakonom o faktoringu, odnosno do usklađivanja odredbi koje se tiču kupoprodaje plasmana i nadzor istih, kao i odredbe koje se tiče žalbenog postupka da protiv prvostepenih akata Agencije odlučuje Drugostepena komisija, koja je uspostavljena u skladu sa Zakonom o Agenciji za bankarstvo.

Izmjenama Zakona o lizingu je obuhvaćeno i utvrđivanje nadzora nad bankama u skladu sa ovim zakonom u slučaju da pružaju usluge finansijskog lizinga.

U praksi se također ukazala potreba za izmjenom odredbe u Zakonu o lizingu koja regulira raskid ugovora te je ista jasnije definirana kako bi korisnici lizinga ispravno razumijevali svoja prava nakon raskida ugovora i kako bi se lakše dokazivala obaveza korisnika lizinga.

U važećem Zakonu nisu bile predviđene prekršajne odredbe za nepostupanje koje se odnosi na povjerljive podatke kojima se definira prikupljanje, obrada, čuvanje, dostavljanje i upotreba povjerljivih podataka, te se ovim izmjenama i dopunama Zakona regulira prekršaj u slučaju kršenja navedene odredbe i propisuje visina novčane kazne.

Izmjenama i dopunama Zakona o lizingu je također zakonski omogućeno lizing društvima osnivanje profesionalnog udruženja.

III. UČEŠĆE JAVNOSTI U IZRADI ZAKONA

Izmjene Zakona o lizingu su rađene na inicijativu Agencije za bankarstvo i Udruženja lizing društva.

IV. USKLAĐENOST SA EVROPSKIM DIREKTIVAMA

Nije vršeno usklađivanje sa evropskim direktivama.

V. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH NORMI

Član 1. - izmjena se odnosi na posredni i neposredni nadzor, ukoliko banka pruža usluge finansijskog lizinga.

Član 2. - član 6a. zakona se odnosi na rješavanje žalbe po prvostepenim aktima Agencije. Protiv prvostepenog akta Agencije može se izjaviti žalba Drugostepenoj komisiji.

Član 6b. zakona se dopunjava s ciljem kreiranja zakonskog okvira za postojanje udruženja lizing društava koje egzistira dugi niz godina.

Član 3. - briše se iz razloga što je došlo do usklađivanja zakona sa Zakonom o Agenciji za bankarstvo kojim je definirano da po žalbi protiv prvostepenih akata Agencije odlučuje Drugostepena komisija koju imenuje Upravni odbor.

Član 4. - u članu 55. zakona stav (3) iza riječi „naknade“, dodaju se riječi „i druga davanja po ugovoru“. Proširivanjem navedenog stava se rješava nejasnoća koja je do sada postojala u praksi kod raskida ugovora gdje su korisnici lizinga tražili vraćanje plaćenog učešća, poreza, troškova osiguranja, te pokretali sporove u kojima traže vraćanje istih.

Član 5. - dodavanjem ovog člana se regulira kupoprodaja dospelih i nedospelih potraživanja.

Kupoprodaja potraživanja će se vršiti pod nadzorom Agencije. Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga odobrena korisniku finansijskih usluga, lizing društvo može prenijeti isključivo drugim lizing društvima ili bankama.

Član 6. - u članu 80. zakona stav (3) briše se iz istog razloga kao i član 16. Zakona (uvođenje Drugostepene komisije).

Čl. 7. i 8. - dopune ovog člana se odnose na kaznene odredbe za nepostupanje u skladu sa članovima zakona kojima se definira prikupljanje, obrada, čuvanje, dostavljanje i upotreba povjerljivih podataka.

Član 9. – propisuje se rok od šest mjeseci od dana stupanja na snagu, a odnosi se na uslove kupoprodaje i saglasnost Agencije za uslove i kriterije za procjenu kupaca s aspekta pravnog statusa, njegove poslovne, finansijske, kadrovske i tehničke sposobnosti za preuzimanje predmeta kupoprodaje.

Član 10. - definira rok stupanja na snagu ovog zakona.

VI. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za donošenje izmjena i dopuna zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta Federacije BiH.

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA

ZAKONA O LIZINGU

(Odredbe Zakona koje se mijenjaju "Službene novine Federacije BiH", br. 85/08, 39/09, 65/13 i 104/16)

Član 6.

Obavljanje poslova lizinga

(1) Poslove lizinga na teritoriji Federacije može obavljati samo:

- a) lizing društvo iz člana 3. ovog zakona,
- b) podružnica lizing društva koje ima sjedište u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt).

(2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, poslove finansijskog lizinga može obavljati banka sa sjedištem u Federaciji, odnosno organizacioni dio banke na teritoriji Federacije čije je sjedište u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu, uz uslove i na način određen propisima koji uređuju poslovanje banaka na području Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) Na lica iz stava (2) ovog člana koja obavljaju poslove finansijskog lizinga primjenjuju se odredbe ovog zakona koje uređuju:

- a) ugovor o lizingu,
- b) prava i obaveze,
- c) registraciju lizinga,
- d) prekršaje banaka.

Član 16.

Rješenje Agencije

Rješenje Agencije iz čl. 12., 14. i 15. ovog zakona je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 55.

Efekti raskida ugovora o lizingu i naknada štete

(1) Davalac lizinga koji raskine ugovor o lizingu iz razloga utvrđenih članom 54., st. (1) i (2) ima pravo oduzeti predmet lizinga, kao i pravo na naknadu štete.

(2) Ugovorom o lizingu može se predvidjeti način na koji će se izračunati visina naknade štete, koja ne može prelaziti interese ispunjena ugovora.

(3) Raskidom ugovora iz stava (1) ovog člana korisnik lizinga gubi pravo posjedovanja i korištenja predmeta lizinga, a plaćene lizing naknade neće se smatrati plaćanjem predmeta lizinga i ne daju pravo korisniku lizinga na dio vlasništva nad predmetom lizinga.

Član 60b.

Izdvajanje poslovnih procesa lizing društva (eksternalizacija)

- (1) Lizing društvo može izdvojiti (eksternalizovati) određene poslovne procese kojima se podržava obavljanje osnovne djelatnosti lizing društva na način da ih, na osnovu ugovora u pisanoj formi, prenese na drugo lice. Izdvajanje poslovnih procesa je ugovorno povjeravanje obavljanja radnji, usluga ili aktivnosti drugom licu koje bi inače obavljalo lizing društvo. Pružalac usluga može biti bilo koje fizičko ili pravno lice koje je prema propisima države u kojoj obavlja djelatnost ovlašteno obavljati poslove koji su predmet izdvajanja.
- (2) Lizing društvo ne smije eksternalizovati djelatnost pružanja lizing usluga za koje je dobilo dozvolu za rad od strane Agencije.
- (3) Ugovorom o izdvajanju poslovnih procesa mora biti ugovoreno da je lice na koje se prenose poslovni procesi lizing društva dužno omogućiti provođenje nadzora od strane Agencije nad prenesenim poslovnim procesima. Lizing društvo dužno je uspostaviti odgovarajući sistem upravljanja rizicima koji su povezani s izdvojenim poslovnim procesima.
- (4) Odgovornost lizing društva prema trećim licima ni u kojem slučaju se ne smije prenijeti na pružaoca usluga.
- (5) Lizing društvo ne smije eksternalizovati prava i obaveze organa upravljanja, kao ni kontrolne funkcije lizing društva (kreditna funkcija i funkcija rizika, interna revizija i sl.).
- (6) Izuzetno od stava (5) ovog člana, lizing društvo smije eksternalizovati segmente funkcije interne revizije koje se odnose na reviziju informacionih tehnologija i druge specifične vrste interne revizije.
- (7) Lizing društvo dužno je osigurati da izdvajanje poslovnih procesa na drugo lice ne narušava: a) obavljanje redovnog poslovanja lizing društva; b) djelotvorno upravljanje rizicima lizing društva; c) sistem internih kontrola lizing društva; d) mogućnost obavljanja nadzora od strane Agencije.
- (8) Agencija je ovlaštena zabraniti izdvajanje određenih poslovnih procesa ili zahtijevati ispunjavanje dodatnih uslova ako procijeni da bi takvo izdvajanje poslovnih procesa moglo onemogućiti ili otežati djelotvorno i kontinuirano ispunjavanje uslova iz stava 3. ovog člana.
- (9) Agencija će posebnim aktom propisati uslove i kriterije za izdvajanje poslovnih procesa (eksternalizaciju).

Član 80.

Uslovi i rokovi u rješenju

- (1) Agencija donosi rješenje iz člana 79. ovog zakona ako utvrdi sljedeće:
 - a) lizing društvo ne ispunjava uslove za obavljanje poslova lizinga,
 - b) lizing društvo obavlja djelatnosti koje prema ovom zakonu ne smije obavljati,
 - c) lizing društvo krši pravila o upravljanju rizicima,
 - d) lizing društvo krši pravila o vođenju poslovnih knjiga i izradi finansijskih izvještaja, odnosno reviziji finansijskih izvještaja,
 - e) lizing društvo krši obavezu izvještavanja,
 - f) lizing društvo krši pravila o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma,
 - g) lizing društvo krši druge odredbe ovog zakona ili posebnih propisa Agencije, odnosno odredbe drugih zakona kojima se uređuje poslovanje lizing društava.
- (2) Rješenjem iz stava (1) ovog člana Agencija određuje rok za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti.
- (3) Rješenje iz stava (1) ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 91.

Teži prekršaji lizing društva

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 KM kaznit će se za prekršaj lizing društvo koje:

- a) ne posluje u skladu sa članom 5a. ovog zakona,
- b) obavlja djelatnost suprotno odredbama člana 7. ovog zakona,
- c) stiče značajan vlasnički interes u drugom pravnom licu suprotno odredbama člana 11. ovog zakona,
- d) ne postupi u skladu sa članom 15a. ovog zakona,
- e) prilikom imenovanja člana uprave ne pribavi saglasnost Agencije u skladu sa članom 30. stav (3) ovog zakona,
- f) ne posluje u skladu sa članom 32. ovog zakona,
- g) ne postupa u skladu sa čl. 34. i 59. ovog zakona,
- h) ne postupa u skladu sa članom 60. ovog zakona,
- i) teže krši pravila o upravljanju rizicima iz člana 62. ovog zakona,
- j) ne organizuje poslovanje i vođenje poslovnih knjiga u skladu sa odredbama člana 63. ovog zakona,
- k) prilikom imenovanja i angažovanja eksternog revizora ne postupi u skladu sa odredbama člana 64. ovog zakona,
 - l) ne omogući ovlaštenim licima Agencije provođenje nadzora u skladu sa odredbama člana 74. ovog zakona,
- m) ne dostavi izvještaj Agenciji u skladu sa odredbama člana 82. ovog zakona.

Član 93.

Prekršaji ostalih lica

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice ili pravno lice koje:

- a) obavlja poslove lizinga bez dozvole Agencije za obavljanje poslova lizinga,
- b) ne postupi u skladu sa članom 96. stav (3) ovog zakona,
- c) stekne ili poveća značajan vlasnički interes u lizing društvu suprotno odredbama člana 9. ovog zakona.

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana koje je počinilo pravno lice kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu kada je prekršaj učinjen, novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 KM.

Član 95.

Donošenje propisa

(1) Agencija je dužna donijeti posebne propise predviđene ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Propisi iz stava (1) ovog člana objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH".